

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom

za celo leto 3 gld. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrt leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez posebne
naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, neplačani
listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če se
natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nekaj o novi vojaški postavi.

Namislili smo za na počitnice razpuščenim državnim zborom nekoliko besed poslati za slovo. Vendar to ni potrebno. Vsaj ga že njegovi lastni, nemški in madžarski, prijatelji začenjajo nemilo soditi. Očitajo mu, da je veliko denarjev stal, a malo ali ničesar opravil. No, in če ga kedaj ti njegovi prijatelji pokopljejo, tedaj se Slovenci gotovo ne bodemo jokali. Nimamo zakaj. Pač pa, zlasti kmetski ljudje precej čutimo bremena, katera nam je po svoji liberalni večini naložil. Danes spregovorimo o vojaški postavi, ki njo je izdelal l. 1868.

1. „Slov. Gospodar“ ni sploh nasprotnik nove vojaške postave. Bog varuj! Nova vojaška postava, dasi nalaga strahovita bremena, bila je potrebna. Kajti če vidimo, kako nemirni sosed Prus vse, kar moškega premore, pod puško tišči in se zdaj vsemu svetu z 1½ milijonom dobro oboroženih vojakov grozi, potem bilo bi nespametno, ako bi roke križem držali. Nesrečna vojska bi nas huje zadela, nego nas stane kolikorkoli draga priprava na srečno vojsko, ki pa brez dobrih zaveznikov mogoča ni. Teh pa dobimo, ako se sami krepko na noge postavimo. Nova vojaška postava bila je potrebna. Da se zamore v marsičem popraviti in polajšati na primer gledé bogosloveev, učiteljev itd., to se je že v državnem zboru poudarjalo in zahtevalo; vendar do zdaj — zastoj.

Nikder drugod, kakor ravno pri vojaški postavi, se ne vidi toliko jasno, kar je za cesarstvo — kmetski stan. Ogromno število vojakov, največjo krvno dačo, odrajujejo kmetski ljudje. Celo pravično bilo je tedaj, da je nova vojaška postava na te ozir vzela ter njim nekoliko polajšanja dovolila. Sicer ni veliko a vendar nekaj; posebno če bi se gosposka hotela natančno od besede do besede držati postave. Ta pravi, da se ima vojaščine oprostiti: edini sin očeta ali matere, tudi nezakonske, potem edini vnuk dedeca ali babice in naposled edini brat popolnem osiro-

telih bratov in sester. To pa le tedaj, ako omenjene osebe, t. j. oče, mati, dedec, babica, brati in sestre sirote, ne morejo delati in se same oskrbovati. Vojaščine prost je tudi rekrut, ki ima svoje starejše brate pri vojaki, ali ki ima brate in sestre, kateri še niso 18 let stari ali neizvrčljivo bolehajo. Tako beremo v novi vojaški postavi črno na belem. Vendar zdaj pristopi vojni minister in vse, kar se je polajžbe bilo dovolilo, zopet in precej oklesti in skrči.

2. Vsak namreč, kateri hoče svojega sina vojaščine oprostiti, mora po c. k. glavarstvu prošnjo vložiti pri vojaški komisiji za rekrutenje. V tej prošnji mora dokazati, da resnično ne more več delati in sam gospodariti. Slehera božja duša bi zdaj mislila, da bo prošnik gotovo uslišan, kedar vse dokaže, kar postava terja. Ali temu ni tako. Vojni minister je izdelal za vojaške komisije več dodatkov k postavi, ki so prav čudni. Minister pravi, da se le tistemu očetu sin pusti, ki nima toliko dohodkov, kolikor bi zanj potrebnih bilo, ali ki ne more blapeem in deklam več sam ukaževati, ali ki ne more posestva v najem (štant) dati. Kmetovalcu tedaj, ki je bolj premožen, ali ki še zamore s blapei in deklam gospodariti ali pa celo posestvo na 3 leta v najem dati, temu se sin vzame in med vojake vtakne, akoravno bi se mu po postavi imel pustiti.

To so resnično čudni dodatki! Vojni minister meni nič tebi nič sega v kmetsko gospodarjenje in svetuje posestvo na 3 leta v najem dati, to se reče: gospodarstvo na nič spravljati. Potem kateri kmet je že ubožen pred vojaško komisijo in kateri se ima še premožnim prištevati? Tega ne pove ne postava, ne minister, ne nobene kolendre. Kmet je tukaj blagi ali slabi volji komisije izročen. Zato se utegne zgoditi, da ena komisija koga, ki je bogat, za ubogega ima in mu sina pusti, med ko tem druga že za bogatega spozna, ki je ubog, in mu podporo starih dni pobere.

Po teh ministrovih dodatkih zamore tedaj časih levica vojaške komisije kmetu zopet odbiti, kar mu desnica vojaške postave dovoljuje.